

การประเมินโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

An Evaluated Project Education in Developing Active Learning Activities at North Bangkok University

ธรรมรัตน์ เม่งพัฒน์¹, ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง²

¹สำนักวิจัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, thammarat.me@northbkk.ac.th

²อธิการบดี, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, prasert.pr@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 โดยใช้รูปแบบของอัลคิน เป็นแนวทางประเมิน 5 ขั้นตอน คือ การประเมินระบบ การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรม การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม และการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ผู้สอนจำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินพบว่า 1. ขั้นตอนการประเมินระบบ พบว่า หลักการ วัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายของโครงการ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง 2. ขั้นตอนการจัดเตรียมโปรแกรมพบว่า บุคลากร สถานที่ เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณมีความเหมาะสมหรือเพียงพอในระดับค่อนข้างสูง 3. ขั้นตอนการประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ พบว่าการดำเนินการของโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 4. ขั้นปรับปรุงโปรแกรมพบว่า ส่วนใหญ่ดีแล้วจึงมีระดับการปรับปรุงอยู่ในระดับต่ำ 5. ขั้นรับรองโปรแกรม พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ เทคนิควิธีสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก, การประเมินโครงการ

Abstract

The purpose of this research was to evaluate a project education developing Active Learning Activities at North Bangkok University in the year of 2015 by using five Alkin evaluation concepts model. They were the evaluation of System Assessment, Program Planning, Program Implementation, Program Improvement and Program Certification. The sample used in the research composed of 35 Instructors. The research instruments were 5 rating scale questionnaires. The statistics analysis of data used were percentages, means and standard deviations.

The findings of the research were as follow. 1). System Assessment The principles aims and goals of this developing active learning project were appropriate and at a high level. 2). Program Planning found that human resources, places, times, materials and budget were appropriate at a quite high level. 3). Program Implementation The procedures in this Developing learner – centered project were a quite high level. 4). Program Improvement was in low level. 5). Program Certification Instructors were satisfaction a high level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งในเชิงความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติ การจัดการศึกษาของประเทศจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนโฉมหน้าใหม่ ไปสู่การจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ ดี เก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 1) [1] จากปรัชญาการศึกษาดังกล่าว ประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนจากการเน้นครู เป็นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงหลักสูตรตั้งแต่ หลักสูตร พ.ศ. 2503 หลักสูตร พ.ศ. 2521 และหลักสูตร พ.ศ. 2533 ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควร ดังนั้น ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้มีการกำหนดแนวทาง การจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ไว้อย่างชัดเจนว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการ ศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติ

และเต็มศักยภาพ” (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. (2542) [2]

การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนจึงเป็น การปรับเลืกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม กับผู้เรียนหรือคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนเพิ่มพูนทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหาของ ผู้เรียน เน้น การ จัด กิจ กรรม ที่ ให้ ผู้ เรื ยน เกิด ประสบการณ์จริงสามารถเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวแล้ว นำมาบูรณาการให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในตัวเองสร้าง บรรยากาศที่เอื้อหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสุขที่จะค้นคว้าศึกษาหาความรู้สอดแทรก คุณธรรมจริยธรรมในระหว่างเรียนการสอนเพื่อ ปลุกฝังความดีงามให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน (หริสายวรรณกร :2556) [3]

จากการศึกษารูปแบบและกระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิด การ จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ศึกษา ปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษาสาขาต่างๆ พบว่าปรัชญาการศึกษาและแนวคิดด้านจิตวิทยาการ เรียนรู้ต่างๆของนักวิชาการ ไทยและต่างชาติพบว่ามี ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า Active learning เป็น แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากที่สุด เนื่องจากเป็นแนวคิดในการจัดการเรียน การสอนที่เปิดโอกาสแก่ผู้เรียนได้ทำสิ่งต่างๆและ คิดถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมี

ทักษะทั้งในเชิงความคิด มนุษย์สัมพันธ์ และเทคนิค
วิธี (Kinzie, Schuh, Whitt, & Associates, 2005) [4]
ทั้งนี้จากบทบาทเดิมของผู้สอนที่เคยเป็นผู้บอก
ความรู้ให้จบๆไป จะเปลี่ยนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก
สะดวกคือ เป็นผู้เตรียมและเอื้ออำนวยในการสร้าง
บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และจากเดิมที่เคยคาดหวัง
ให้ผู้เรียนจดจำความรู้ต่าง ๆ นานา เพื่อสามารถนำมา
ทวนซ้ำได้ ก็ต้องเปลี่ยนมาหวังให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่าง
มีวิจารณญาณ เป็นที่น่าสังเกตว่า Active learning ช่วย
พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยสนใจใฝ่หาความรู้เอง ด้วยว่า
สาระความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้ามิใช่
ความรู้ที่ได้รับจากผู้สอนแต่เพียงแหล่งเดียว และ
เหนืออื่นใดแนวโน้มในอนาคตของการศึกษานั้นจะ
มุ่งเน้นในรูปแบบที่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
ผู้เรียนมีแหล่งที่จะแสวงหาหรือค้นคว้าหาความรู้
มากมาย (Gerlach, & Ely, 1971: 2-4) [5]

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพได้ดำเนินการ
ตามโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active
Learning ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรมคือ
การจัดอบรมอาจารย์ผู้สอน การฝึกปฏิบัติการ และ
การนิเทศติดตามจนถึงปัจจุบันตามลำดับ การ
ประเมินโครงการที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการ
ดำเนินงานในแต่ละกระบวนการจึงมีความสำคัญ
ดังนั้นผู้ประเมินจึงมีความสนใจที่จะประเมิน
โครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
Active Learning โดยนำรูปแบบการประเมิน
ของอัลคิน (Alkin) มาประเมินความก้าวหน้าของ
โครงการ ติดตามการดำเนินงานของโครงการเพื่อให้
ทราบถึงผลของการดำเนินงานของโครงการซึ่งจะนำ
ข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้โครงการบรรลุผลตาม
เป้าหมายของโครงการที่ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

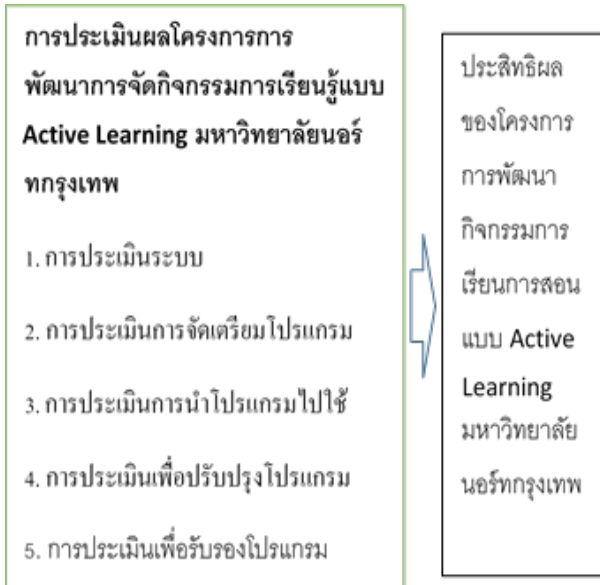
เพื่อประเมินโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัย
นอร์ทกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ค้นคว้าเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมิน
โครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพไป
พิจารณาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแนวทางในการ
ดำเนินงานให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และ
เป้าหมายของโครงการ โดยให้การดำเนินงานเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นประโยชน์กับ
นักศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของ
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2558
โดยใช้รูปแบบการประเมินของแบบจำลองการ
ประเมินของอัลคิน มาร์วินซี (Mavin C. Alkin, 1969
อ้างถึงในศิริชัย กาญจนวาสี. (2545) [6] ได้เสนอ
รูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for Study of
Evaluation Approach) โดยมีกรอบการประเมินดังนี้

แผนภาพประกอบ1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมิน โครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มีนิยามศัพท์เฉพาะในการประเมินโครงการดังนี้

1. **โครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการจัดกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ การจัดอบรมอาจารย์ใหม่ การฝึกปฏิบัติการ และการนิเทศกำกับติดตาม
2. **อาจารย์** หมายถึงอาจารย์ที่ได้รับการบรรจุใหม่ ประจำมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่เข้ารับการอบรมให้มีทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ในปีการศึกษา 2558
3. **การประเมินโครงการ** หมายถึง กระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้นำรูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin) มาใช้ในการประเมินโครงการ ประกอบด้วย กระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การประเมินระบบ (System Assessment) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ ขอบข่าย ความจำเป็น ปัญหา และวัตถุประสงค์ของโครงการว่า ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าจะเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนของโครงการซึ่งประกอบด้วย บุคลากร สถานที่ เวลา และวัสดุอุปกรณ์ ว่าผู้สอนมีความเห็นว่าเหมาะสมเพียงพอน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเตรียมโปรแกรมที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.3 การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ (Program Implementation) หมายถึงการประเมินความคิดเห็นของผู้สอนผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโครงการว่ามีการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของบุคลากร และกิจกรรมที่จัดว่าปฏิบัติเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำโปรแกรมไปใช้ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.4 การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) หมายถึง การประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่ากิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม ได้แก่ การอบรมอาจารย์ใหม่

การฝึกปฏิบัติงานและการนิเทศกำกับติดตามควรมี การปรับปรุงมาน้อยเพียงใด ซึ่งวัดได้จาก แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุง โปรแกรมที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

3.5 การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม (Program Certification) หมายถึง การประเมิน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของอาจารย์ที่มี ต่อโครงการซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรม ได้แก่ การอบรมครูผู้สอน การฝึกปฏิบัติงานและการ นิเทศกำกับติดตามวัดได้จากแบบสอบถามความ คิดเห็นเกี่ยวกับการรับรองโปรแกรมที่ผู้ประเมิน สร้างขึ้นเลือกใช้รูปแบบที่กำหนดไว้ให้เท่านั้น และ ให้ยึดถือตามไฟล์ตัวอย่างที่จัดไว้ให้เป็นอย่างสำคัญ

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการประเมินผล โดยใช้รูปแบบของอัลคิน เป็นแนวทางประเมิน 5 ขั้นตอน คือ การประเมินระบบ การประเมินการ จัดเตรียมโปรแกรม การประเมินการนำโปรแกรม ไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม และการ ประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม กลุ่มประชากรที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ผู้สอนที่เข้าโครงการ อบรมในปีการศึกษา 2558 จำนวน 35 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบ ประเมินค่า 5 ระดับตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale)เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของ เบส (Best:1977) [7]ดังนี้

4.50 - 5.00	สูง
3.50 - 4.49	ค่อนข้างสูง
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	ค่อนข้างต่ำ
1.00 - 1.49	ต่ำ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ reliability coefficient alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.943

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ ใหม่มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งได้เข้าร่วมอบรมในโครงการ จำนวน 35 ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการดำเนินโครงการ

ประเด็นการประเมิน	μ	σ	แปลผล
1. การประเมินระบบ (System Assessment)	4.80	0.874	สูง
2. การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรม (Program Planning)	4.48	0.290	ค่อนข้างสูง
3. การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ (Program Implementation)	4.44	0.271	ค่อนข้างสูง
4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม (Program Improvement)	1.38	0.373	ต่ำ
5. การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม (Program Certification)	4.50	0.390	สูง

จากตาราง 1 ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการจัดการ เรียนการสอนแบบ Active Learning ในด้านการ ประเมินระบบผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นต่อผล การดำเนินงานในด้านการประเมินระบบอยู่ใน ระดับสูง มีค่า $\mu = 4.80$ ด้านการประเมินการ จัดเตรียมโปรแกรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

ค่อนข้างสูง มีค่า $\mu = 4.48$ ในด้านการประเมิน การนำโปรแกรมไปใช้ มีความคิดเห็นในระดับสูงมี ค่า $\mu = 4.44$ ในด้านการประเมินเพื่อการปรับปรุง โปรแกรม พบว่าผู้เข้ารับการอบรม มีความต้องการ ให้ปรับปรุงโปรแกรมอยู่ในระดับต่ำ มีค่า $\mu = 1.38$ ส่วนการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรมพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงมีค่า $\mu = 4.50$

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีประเด็นที่ผู้วิจัยมา อภิปรายผลดังนี้

1. การประเมินระบบของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพผลการศึกษาพบว่า หลักการ ขอบข่าย ความจำเป็น ปัญหา และวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้เข้ารับการ อบรมมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับสูง กล่าวได้ ว่า หลักการ ขอบข่าย ความจำเป็นของโครงการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีความ เหมาะสม และสอดคล้องเป็นปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน ได้เห็นความสำคัญและเข้าใจวัตถุประสงค์ ของ โครงการที่ให้การสนับสนุนให้ผู้สอนเกิดแนวคิดใน การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพอาจเป็นเพราะ อาจารย์ที่เข้ารับการพัฒนาสมัครใจเข้าร่วมพัฒนา และมีความคาดหวังจะนำความรู้และทักษะที่ได้ไป ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและที่สำคัญคือมีการ นิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากวิทยากรภายใน มหาวิทยาลัยมีพี่เลี้ยงอาจารย์ใหม่ซึ่งเป็นอาจารย์ใน

แผนกพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสบการณ์ใน การให้คำปรึกษาได้ตลอดเวลาซึ่ง สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ ความเจริญงอกงามการ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการ เรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต สอดคล้องกับ Ubben (2001) [8] ที่นำเสนอแนวคิด ของรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูประกอบด้วย รูปแบบการพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของครูเอง โดยเชื่อว่าผู้ที่จะกำหนดความต้องการและความ จำเป็นในการพัฒนาคือตนเองรูปแบบการสังเกตและ การประเมินโดยการให้เพื่อนครูสังเกตและมีผล ย้อนกลับเพื่อนครูด้วยกันรูปแบบมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาเป็นการ

2. การประเมินการจัดเตรียมโปรแกรมโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning ของ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ผลการศึกษพบว่า งบประมาณ บุคลากร สถานที่ เวลาและวัสดุ อุปกรณ์ของโครงการ อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงกล่าวได้ว่า การ วางแผนกำหนด ระยะเวลาในการควบคุม กำกับ นิเทศเหมาะสม วิทยากรมีความรู้ เหมาะสมในการ อบรม การจัดบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ สถานที่ งบประมาณในการจัดโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีความ เหมาะสมและเพียงพอ

3. การประเมินการนำไปใช้ของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพผล การศึกษาพบว่า การดำเนินงานการปฏิบัติงานของ

บุคลากร และกิจกรรมของโครงการผู้สอนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับสูงกล่าวได้ว่ามีการประชุมวางแผนในการดำเนินงาน มีความชัดเจนของปฏิทินปฏิบัติงานกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ระยะเวลา ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการสอนจริง การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณรวมทั้งการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เนื่องจากโครงการมีการกำหนดสาระและกระบวนการความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และสามารถพัฒนาอาจารย์ในทุกๆ ด้านได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีแนวทางในการนำรูปแบบการพัฒนาอาจารย์อุดมศึกษาเป็นผลการวิจัยไปใช้ในหลากหลายวิธีการ อาทิแบบการเป็นที่เลี้ยง สอนงาน (Coaching) แบบเครือข่าย (Network) แบบการจัดโปรแกรมร่วม ร่วมกับการฝึกอบรมเป็นต้น โดยในทุกๆ วิธีการจะมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคตลอดจนความต้องการของผู้เข้ารับการพัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย กำหนดสาระการพัฒนา กำหนดวิทยากรและบุคลากร สร้างสาระในการพัฒนารวบรวมคัดเลือกสาระ กำหนดการพัฒนา กำหนดเกณฑ์ วิธีประเมินผล ออกแบบวิธีการพัฒนาจัดเตรียมวิทยากรและบุคลากร พัฒนาเครื่องมือพัฒนา ดำเนินการพัฒนามีการประเมินผลและมีกลไกการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวงจรพัฒนาบุคลากรตามแนวคิดของ คณีย์ เทียนพุ่ม (2545) [9] ได้เสนอแนวคิดว่าธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง และต่างต้องการแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่จะเติบโตของธุรกิจหรือเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ขณะเดียวกันพฤติกรรมของคนทำงานจะต้องเปลี่ยน

แปลงไปตามยุคสมัยเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลทำให้ธุรกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) รวมถึงกฎระเบียบ ข้อกฎหมายของรัฐที่เปลี่ยนแปลงทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องปรับเปลี่ยนทั้งวิสัยทัศน์ธุรกิจ กระบวนการดำเนินธุรกิจ ทักษะของคนทำงาน และผลการวิจัยของ จงอาจ ทะสา (2550) [10] ที่พบว่าอาจารย์ผู้สอนใหม่มีความมั่นใจต่อการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในสภาพจริง อีกทั้งยังเห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้นักนักศึกษาได้เรียนรู้อย่างมีความสุขกล้าคิดกล้าแสดงออกตามแนวปฏิรูป

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรมของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพผลการศึกษาพบว่า การปรับปรุงของโครงการ ครุมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปรับปรุงน้อย กล่าวได้ว่า การส่งเสริม สนับสนุนครุผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพของผู้นิเทศ สถานที่บรรยากาศที่ใช้ในการอบรม ระยะเวลาในการให้ความรู้ การประสานงานกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการ งบประมาณ การกำกับ ติดตาม ดูแลนิเทศ สอดคล้องกับ จงอาจ ทะสา (2550) [10] ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูให้ประสบผลสำเร็จตามแนวปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติจึงจะไม่จบลงที่การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆแต่จำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาวและให้การติดตามสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าการปฏิบัติการดำเนินการของโครงการอาจารย์ใหม่มีความพึงพอใจต่อโครงการจึง

มีความเห็นสอดคล้องกันว่าโครงการควรมีการปรับปรุงระดับต่ำแสดงให้เห็นว่าขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานมีความเหมาะสมแล้ว

5. การประเมินเพื่อรับรองโปรแกรมของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ การศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของอาจารย์ใหม่ที่เข้ารับการอบรมเพื่อยืนยันประโยชน์ของโครงการ อาจารย์มีความคิดเห็นโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกล่าวได้ว่าผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพมีความพึงพอใจในการอบรม การศึกษาดูงาน การนิเทศติดตาม การแนะนำแนวทางการเขียนแผนการเรียนรู้ / แผนการสอน พึงพอใจที่ได้รับความรู้จากวิทยากรและเอกสารประกอบในการฝึกอบรมสอนจากการจัดโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นโครงการที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีความพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1) ควรศึกษาประเมินผลของโครงการการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ อย่างต่อเนื่อง

2) ควรทำการเปรียบเทียบการประเมินผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการดำเนินโครงการเพื่อที่จะได้เห็นผลของโครงการชัดเจนมากขึ้น

3) นำข้อมูลจากการประเมินโครงการไปใช้ปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น

4) การทำโครงการครั้งต่อไปควรศึกษาความต้องการจำเป็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้นำชุมชน

5) ในการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning ไปใช้จะต้องมีการปรับปรุงหรือประยุกต์รูปแบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้นๆ และสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ได้ซึ่งขั้นตอนต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนได้ให้มีความยืดหยุ่นกับเนื้อหาสาระ และธรรมชาติของแต่ละรายวิชา ตลอดจนความเหมาะสมกับระยะเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของจงอาจ ทะสา (2550) [10] ที่สะท้อนให้เห็นว่าการนำวิธีการสอนไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลได้นั้น ผู้สอนจะต้องมีความสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละเนื้อหาและธรรมชาติของแต่ละรายวิชาได้

6) กิจกรรม/กระบวนการพัฒนาอาจารย์ (process) ต้องให้ผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยพยายามให้ผู้สอนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเช่นการวางแผนและการนิเทศติดตามผลรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมสะท้อนความคิดที่ได้รับจากกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกว่าครูจะพัฒนาไปสู่ระดับที่คาดหวังไว้ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาอาจารย์ใหม่ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning จึงมิใช่เพียงการพัฒนาผู้สอนเฉพาะในช่วงการฝึกอบรมเท่านั้นแต่ต้องมุ่งผลผลิต (output) ที่อาจารย์มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ได้เป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ เมธี ปิยะคุณ และสุรชัย เลิศธนาผล (2551) [11]

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนไปสู่การปฏิบัติตามสภาพจริงในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งโดยอาจเป็นการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างสาขาวิชา

2) ผู้บริหารและผู้ให้การอบรมควรมีการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดอบรมในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งเกิดผลดีแก่ผู้บริหารผู้ให้การอบรมในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการพัฒนาอาจารย์ใหม่ที่เป็นระบบ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยต้องขอขอบคุณอาจารย์ใหม่ เจ้าหน้าที่สำนักวิจัยที่ช่วยเหลือในกระบวนการอบรมอาจารย์ใหม่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และที่สำคัญคือมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). การเรียนรู้ขุมทรัพย์ในตน (**Learning: The Treasure Within**): รายงานเสนอต่อ ยูเนสโก โดยคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

[2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่2) พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิก จำกัด.

[3] หริสา ยงวรรณกร (2556) การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในยุคโลกาภิวัตน์วารสารบริหาร การศึกษา มศว. Vol10, No 19 (2013)

[4] Kuh, G. D., Kinzie, J., Schuh, J. H., Whitt, E. J., & Associates (2005). **Student success in college: Creating conditions that matter**. San Francisco: Jossey-Bass

[5] Gerlach, V.S., & Ely, D.P. (1980). **Teaching and media: A systematic approach** (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

[6] ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2545). **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[7] Best, John W. 1977. **Research in Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.

[8] Ubben, C.G. and Others. (2001). **The Principal : Creative Leadership for Effective School**. 4th.ed. Boston : Allyn and Bacon.

[9] ดนัย เทียนพุทธ. (2545). การออกแบบและพัฒนาความรู้ในองค์กรโดยมีอาชีพเพื่อมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : นาโกต้า.

[10] จงอาจ ทะสา. (2550). การพัฒนาครูตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนจิกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขา

การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

[11]เมธี ปิยะคุณ และสุรัชย์ เลิศธนาผล (2551)

การพัฒนาชุดฝึ กอบรมแบบ e-Training เรื่อง

ทักษะการสอนงานสำหรับหัวหน้างาน รายงาน

การวิจัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช